

Efterafgrøder i majs – hvor svært kan det være?

Af: Elly Møller Hansen, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet

Med et stigende majsareal i Danmark er det nødvendigt, at der sættes fokus på nitratudvaskningen efter majs – både ved økologisk og konventionel dyrkning

Klimaændringer og majs hører sammen, ligesom klimaændringer og risiko for udvaskning formentlig hører sammen. Noget tyder på, at dyrkning af majs og risiko for udvaskning også hører sammen. I et forsøg på grovsandet jord, hvor der blev høstet godt 13 tons tørstof pr. ha, blev der udvasket 86 kg N pr. ha i ugødet majs efter kløvergræs. Der er derfor god grund til at benytte dyrkningsmetoder, der effektivt kan reducere risikoen for udvaskning efter majs. Udlæg af efterafgrøder er en oplagt mulighed, da efterafgrøder er en velkendt metode til at reducere udvaskningen – så hvor svært kan det være?

Ikke ret svært, hvis man skal tro dyrkningsvejledninger for majs, der fortæller, at der let kan etableres en efterafgrøde af græs i majs uden at majsens udbytte og kvalitet påvirkes. Men ret svært, hvis man skal tro ICROFSnyt nr. 4 (2009), der fortæller at alm. rajgræs som efterafgrøde i majs ikke reducere udvaskningen nævneværdigt, mens der var tendens til at udbyttet af majs blev reduceret.

Kamp om liv og død

Udlæg af græs i en majsafgrøde er en kamp om liv eller død. Både majs og efterafgrøde kæmper for at få overtaget. Majs er langsom til at etablere sig og meget følsom over for konkurrence fra ukrudt. Det er nærliggende at tro, at majs også er meget følsom over for konkurrence fra efterafgrøder. Det er derfor vigtigt, at efterafgrøder ikke sås for tidligt, hvis man skal undgå at påvirke majsudbyttet i negativ retning. Men efterafgrøder skal heller ikke etableres for sent, hvis efterafgrøden skal kunne udvikle sig til at gøre en forskel i miljømæssig henseende.

Stort eller lille handicap

Hvilken afgrøde, der før eller senere vinder kampen, majs eller efterafgrøden, afhænger af mange forhold. For eksempel hvilken

af afgrøderne, der gives det største handicap, det vil her sige: gives flest dage at vokse i. Majs har altid det største handicap, da den sås først. Hvis majs vokser bedre end sit handicap, og efterafgrøden dårligere, så er det majs der vinder – og omvendt. Spørgsmålet er, om majs og efterafgrøde tildeles handicap efter fair og sportslige principper? Eller om risikoen for, at efterafgrøden kan vinde kampen, medfører, at majs får et større handicap end den rent sportsligt er berettiget til?

Muligvis bør alle sorter af majs ikke have samme handicap. En majs sort, der skygger bedre for ukrudt (og efterafgrøde) end en mere åben majs sort, bør nok have et mindre handicap. Og majs med store frø, der sås under gunstige forhold, bør formentlig have et mindre handicap end majs med små frø af samme sort sået under mere ugunstige forhold. Der synes derfor at være behov for at vide mere om fair tildeling af handicap til majs og efterafgrøder. Men helt så let som i sportens verden vil det ikke være.

Læs mere på projektets hjemmeside:

www.orggrass.elr.dk

Denne klumme blev bragt d. 26. februar 2010 i Økologi & Erhverv nr. 450.